

Cíklo 10.
5. měrza.

Bonhai Bóh!

Četnik 26.
1916.

Sy-li spěval,
Pilnje dželaš,
Strowja će
Swójny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócony
Napoj mócony
Lubosć ma;
Bóh pak swérny
Préz spař měrny
Čerstwosć da.

Njech ty spěwas,
Swérnje dželaš
Wśedne dny;
Džen pak swjaty
Duši daty,
Wotpođa ty.

Z njebjes man
Njech éi khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiš Bóh poda,
Wokrew ée!

F.

→ Sserbske njedželske lopjeno. ←

Wudawa šo kóždu žobotu w Smolerjez Inhicijschcerni w Budyschinje a je tam sa schitwórlétmi pschedplatu 40 pj. dostacj.

Estromihi.

Préd. Sal. 7, 3 — 5.

Prédač Salomon sažudži tamne čłowiske žedženje, kotrež mudroſež živjenja pyta na puczu swojkownego ſboža, a dawa prawidlo ſa prawu mudroſež živjerja. Wón rěči wo domje žalosčenja, hdjž ſo wo ſemrjeteho žaruje. To dyrbi čłowjeka dopomniež, ſo budže kónz ſ nim. Psches to dyrbi ſo čłowjek k prawej živjeniſtej mudroſeži pochnuež. „Rudženje je lepje dyžli ſmijercž“ — to je Boža ſrudoba, wo kótruž nikomu žel njeje, pschetož wona wjedže k prawemu živjenju.

Mudrych wutroba je w domje žalosčenja.

Pschetož 1. tam wohladach kónz wschitkich čłowjekow;
2. tam budže wutroba polepschena.

1. W domje žalosčenja wohladach kónz wschitkich čłowjekow. Ale jenož tón, kij tam dže? Džesch tam rad? Tyžazý dyrbjia wotmolwicž: my džemy radscho do doma wježela. Ale kelko domjazeho ſboža je pohrjebane w domach wježela! Hubjene towarzwo wutroby kaſy a wjedže k domjazemu njemerej. Ale tež tajzy, kotrychž wutroba njewiža na žadosečzach kweta, praja: „Ja rad njehodžu do doma žalosčenja. To mi bliſko dže.“ Haj, wjele tých je, kij ſlowo „ſmijercž“ ani ſlyſhecz njechadža. Schtóž njecha do doma žalosčenja hicž, ſo tež wo žohnowanje pschinjež, kotrež dyrbi wot tam ſobu wſacž. Prénje žohnowanje je, ſo kónz wschitkich čłowjekow wo-

hladasch. Šsmjercž cžini kónz se živjenjom a kraſnoſežu. Wutroba ſastanje klapacž a wocži ſo ſamatej, cželo ſproſtneje a to ſlowo ſo dopjeli: „Wot ſemje ſy wſath a do ſemje ſo ſažo wobročiſh.“ Wſchitka kraſnoſež ſanđze. Wſchē ſwētne wotmyžlenja ſo ſobu do rowa kladu. W domje žalosčenja wohladach kónz wſchitkich čłowjekow. Kelko ſo jich hižom w kęžejazych lětach wotwola! Wumru eži, kotsiž ſebi žadaju wotjal eža hnyč, wumru pak tež eži, kotsiž ſo ſmijercze boja. Wſchitzu dyrbimy tón pucž hicž. Kaschče ſo noſha ſ hrodow, kaž tež ſ niſkich hětow. Hdjž pak w domje žalosčenja kónz wſchitkich čłowjekow widžiſh, widžiſh tam tež twój kónz. Pschi kóždym wumrjecžu ſmijercž nimo twojich woknow dže, ſo wo nje klapa a tebi pschiwola: „Ty, ja ſhm tebi ſažo wo jeneho čłowjeka bliže pschischla. Wobstaraj ſwoj dom, pschetož pschiindže hodžina, hdjž dyrbischi tež ty wumrjecž.“ A njeje nam takje napominanje nusne, ſo bychmy ſe ſechernoſežu ſtanyli? ſwokownje wſchak je kónz wſchitkich tónžam — woni wumru, ſastanu dyħacž a ſproſtnu w ſmijerczi.

Ale kaf wſchelake je ſnutkowne wumrjecze? Ředyn połny ſadwelowanja do ſmijercze dže, dokelž wutroba k ſmijerczi hotowa njeje. Kaf wjèle hinal wumrje tón, kij ſo we wérje ſwojeho Sbóžnika džerži! Poſběhowaze je, pschi ſmijertnym ſozu wérjazeho bycž. Tež ſa tebi ſteji wýſche kóždeho ſmijertnego ſoža dopomjenka: „Ty dyrbischi wumrjecž“, potom pak tež to praschenje: „Kaf chzech wumrjecž?“ A k dobremu kónzej móže tebi dom žalosčenja pomhacž.

2. W domje žałosczeńja budże wutroba polepschena.
„Kudżenje je lěpsche dźiļi ſmijercz; pschetož psches ſrud-
noſcz budże wutroba polepschena.“ Hdźi my pschi kaſčęzu
ſtejimy, ſtupi na naš ſamo wot ſebje to praſchenje: „Hdji
by ty to był, kiž jow leži? Kaf by ty wumrjeł? Kajki
by ty psched ſudnika ſtupił?“ Tač naš ſemrjetý napomina,
naſchu wutrobu pruhowacz, hacz je morwa pschecziwo temu
knjeſej. Wo ſemrjetym ty blyſchisch, ſo je ſe ſadwělowa-
njom do ſmijercze ſchoł. Wón je ſnanu twój pscheczel
był. Duž pschiúdže to praſhenje: „Móžesch ty měrnischo
ſmijerczi napschecziwo hladacz?“ Abo ty blyſchisch, ſo je
ſnaty we wěrje do Knjeſa Jeſom Chrysta ſbóžnie wuſnył
— njewubudža to tebje: „Ja chzu tež tač žiwu bycz, ſo
bych tež tač wumrjecz mohł?“ W tajkich hodzinach Bóh
ſ nami rěczi. Duž ſo k žarowanju wo pscheczela lohka
Boža ſrudoba pschitowarschi. Haj, hdże chzesch? Šsmijerczi
njemóžesch czechnycz — tež temu niz, kiž žiwnych a morwych
ſudzi. Duž je tón Knjeſ blisko w demje žałosczeńja.
S hľubinu horje du. Se ſmijercze wjedże k temu, kiž je
horjestacze a žiwenje. S winu horje do hnady. S rowa
horje k njebjefam. Ty by ſwojich ſemrjetych ſubował,
njechaſch jich na wěczne ſhubicz. Praſhesch ſo: „Wo-
hlaďam jich ſaſo?“ Čzlowfska mudroſcz tebi wotmoſwjenje
dacz njemóže. Jedyn je, kiž tebi wotmoſwi: Jeſuſ
Chrystuſ, tón horjestanjeny. Kóždy ſemrjetý pscheczel
poſaſuje tebje k Jeſuſej — a wón ſteji pschi rowach
naſchich ſubnych — a wón roſſwětli naſchu ſmijertnu nóż
ſe ſwojim hľubjenjom:

Ša bým žiwy a wý budžecze tež žiwi.
Hamjeń.

Kajka je twoja wutroba?

Mój fſchęſcz'jano, fajfej roſi
Gſo runa twoja wutroba?
Hdżež ſhyje Bóh po ſtwojej woſi
To ſvumjо evangeliјa,
Duž tħrōble wopomń fſchęſcz'jano,
Rajfej ty roſi runasħ ſo.

Għy runja tym, fiż w Božim domje
Għo t-Bohu modla nuternje?
Hdħej f-żyrfwje stupja, f-kun duch woſi
U ſklowo f-duſċhe wutorhnje;
Ach, modl ſo duž bjes pſch'estacža,
Go f-kun duch tebje njeſſieba.

Għy jafo cži, fiż f-wjeħeħloſcžu
To ſklowo Boże ſaħħijscha;
Hdħej bědža pat ſo f-wobcżeżnoſcžu,
Dha ružgħ ftyħnheż njemόža?
Hdħej pſchiñdże fſchiż a frudoba,
Ty spuſħeżżej 'nož ſo na Boha.

Drje runasč ſo tým, fotſiž kloodža
Po ſwětnych pucžach ſ wjeſzelom?
Ach, ſwětne lóſchty te jím kloodža,
Gšo njeboja pſched njebožom,
O phtaj tudh na ſwěcže
To jene, ſchtož cži nuſne je.

¶ Njeh̄ twoja wutroba je rola,
¶ Niž fražne płodny pſchinjeſe,
¶ Njeh̄ njeſhubi ſo ſ njeje tola
¶ Za włoha Bożej' luboſcze,

¶ Njeh škónzo Božej' prawdoscje
Št hrěje, so pľod pschinjeſe.

Haj pošylń naš, ty luby Božo,
We tutym stvjskym časzu ſam,
So naſcha wutroba je poſlo,
Kož plodę njeſe ſ wěcznym žnjam,
Budź twoje ſłowo ſwěza nam
Na puczu ſ twojim njebijejſam.

Jan Kruža.

Jendželska pobožnosć.

(Bołtaczkanie a skłonienie.)

Zendželske misionstwo je starsche hacž kschesčijanstwo w nětčisčej Němskej. Hdyž bě němški lud hischeže zbole pohanski, wuńdże woſoło lěta 716, potajkim psched runje 12 stami lětami, s Zendželskeje mnich Winfried a předowasche w němſkých krajach, kschesčijesche, ſałozowasche kschesčijanske woſady a biskopſtwa. S tím ſo wón dobroczel luda ſčini a ſa to wot bamža mjeno Bonifacij dosta. Wulfa je byla jendželskich misionskich pózłów hacž do dženſknisčeho dnja, kiz je we wſchěch dželach ſemje a na mnohich ſupach dalokich morjow kschesčijanstwo roſſchérjała. Wulfa je tež ſuma pjenjes, kiz je ſo na to wudała a ſo hischeze kóžde lěto wot jendželskeho luda nawdawa, niz jeno wot niſkeho, ale woſebje wot ſamožiteho, niz ſamo wot lubowarjow Božeho kraleſtwa, ale tež wot pschekupzow, ſastojnikow, wucžených, fotſiž hewak tajke něſchtō ſańč nimaſu. Zendželčjan Darwin na pschiſtad bě wucženy muž, kiz w bibliji mało, cžim bóle pak w pschirodže pýtasche mjes druhim we ſwětiſkej ſtwórbje ſa džědom, wot fotrehož ſnano cžlowjestwo poſhadža. Tónle muž je kóžde lěto wulki pjenjes ſa misionstwo woprowaſ. A czechodla? Na ſwojich wucžowanjach po ſchěrofich dalokich morjach by na ſupy pschischoł, hdžež by pohanow a ludzižraczkow wočjakował a kschesčijanow namakał, kiz býchu jeho hospodowali. To bě jemu tak ſwjeſtelaze, ſo misionstwo podpjeracše. Tajke naſhonjenje ſu druſy tež cžinili. Zendželčenjo ſu wiſowařſki lud. Duž je jím jako pschekupzam wažne, hdž daloku koloniju tak ſarjadowanu namakaju, ſo móža w njej pschedawacž a ſupowacž. Tajke wiſowanje pak ſo najlepje dozpije, hdž je tam misionstwo předy lěta doňho mjes wobydlerſtrom kschesčijanskmu myſl a džěławoscž. S jenym ſkowom kulturu ſawjedlo; potom kolonija něſchtō wunoschuje, pschekupz ma dobytk, a dobytſk je wulkemu dželej jendželskeho luda w ſchitko.

Šteho, řečtož je bo tu hach dotal wo jendželsskej pobožnoſczi powiedało, ſmę něſchtožfuli dobreho ſkłyscheli. Bibliſfe, knihowne, miſionske towarzſtwo, frute ſwjeczenje ſwiateho dnja, wulka licžba wěrhwuſnacžow a zhrfkwjoſ a bohate woþory ſa wſchitko to móžemy wěſcze ſhwalobnje wusběhnycz. Ale jendželſka pobožnoſcz nijeje bohužel sprawna, a na to chzemę ſkonczenje poſasacž.

Gendželcžan je čłowjek, kiž je na wulkość, bohatstwo a móz
śwojich krajuw hordy, pſchetož na nimale schtwórtu džel kuchaje
semje a schtwórtu džel zykleho čłowjestwa je wón ruku położiš a
prajíš: To je naſche! Tehodla wón na drugich ludzi i wykroka
dele hłada. Je ſo wobohacžiš, chze jako ſežinjeny muž ſa tym
cześczeny być a žada wſchudże prěnje prawo. Je na pucžu, ſo
wobohacžicž, abo boji ſo, ſo moħł jeho druhí w tym pſchetrjedziecž,
nimia ſbože a žiwjenje ſobucžlowjefow fedžbu. Pſchikkad je wójna,
kotruž i nami wjedże. Dokelž je ſo němſka móz na wodże,
w kolonijach, we wójsku, we wikowanju atd. jara roswiła, je
hižom prjedawſki jendželski kral Eduard VII. ſebi pſchedewſał,
Němſku pſches ſamknenje a wuhłodnjenje ſanicžicž. To je
hłowna pſchicžina nětežiſcheje wójny była. Zaſo Gendželska nam
wójnu pſchipowjedzi, džiwachmę ſo a stróžichmę ſo. To ſo nam
njemóžne ſdasche. Gendželcženjo, kiž i němſkeho luda pothadžeja

a ſu po ſewi nam pſchiwusni, kiž jako protestantojo najwjetſhemu dželej naſcheho luda bliſko ſteja, w miſionſtwje ſ nami dželaju, ſ nami bliſije mjeſe wſchěmi ludami roſſchérjeju, ſ kotrejmiž běchmy we wědomoſczi, wuměſtwje, wiſowaniu, induſtriij ſwjasani, ež i nam wójnu pſchipowjedzicu. Naſcha nadžija, ſo budža roſomni, kſhesčijanſzy ſmykleni mužojo mjes nimi ſwój hłóž pſchecžiwo temu poſběhny, ſo dopjelnila njeje. Někotſi — haj, ale ſaſtu-pjerjo wědomoſcze, biſkopojo, duchowni, zhr̄twinne nowiny ſu we ſwojim wuprajenju na ſtronu naſchich pſchecžiwnikow ſtupili. Kac ſo to wuklaſcz hodži? To móže ſo jeno ſ trutym ſłowom ſtaſz. Ŝen džel ſke kſchecžija nſt wo je far i ſe i ſt wo, to rěka I u d a n j e. Fariszejovo běchu tež pobožni ludžo, kotsiž ſa Božu čeſez wojowachu a woprowachu. Ale Jeſuſ wo nich wučomnikam praji: „Njebudžeſi waſcha prawdoſcž lepscha dyžli ta farisejow, dha do Božeho kraleſtwia njepſchiindžecze.“

Fariszejſtwo jendželskeho kſhesčijanstwa w tym wobſteji, ſo ſo ſendželczenjo ſa I u d Boži džerža. Haj, někotſi ſ nich ſu wudawali, ſo ſu potomnizy něhduscheho iſraelſkeho luda w kanaan-ſkim kraju a ſo wſchě tamnemu ludej w starym teſtamencze date kluſjenja tež jendželskemu ludej pſacie. Na tymle ſaſožku ſebi tutón lud knyeſtvo po zhlým ſwěcze žada. Dželo w miſionſtwje ſa Bože kraleſtvo a roſpſchestrěwanje jendželskeho ſwětneho kraleſtwa je jene a to ſame, a tehodla ſendželska žanu druhu móz pödla ſebi czeſpiž njemóže.

Fariszejſtwo jendželskeho kſhesčijanstwa w njeměnje wulfej ſamoprawdoſczi wobſteji. W jendželskich kſhesčijanskich nowinach cžitachmy: „My dobuđemy, pſchetož my ſmý nojpobožniſchi lud ſemje.“ Želi njebchmy ſ wójny dale nicžo naſwulnyli, haj ſo ſmý lepschi dyžli Němzy, dha by to mało bylo.“ „Wojowanje ſendželskeje pſchecžiwo Němſkej je wojowanje pſchecžiwo čertej.“

To je wěſte, ſo ſo pſchi tajſim ſmyklenju wſcho dobre hibanje we wutrobie podužy, wožebje pſchecžiwo druhim ludam. Najſtrudniſchi pomnik ſu ſebi ſendželczenjo w tutym naſtupanju w ſpočatku oſtobra 1915 ſtajili. Tehdy ſo jendželska wójnska lóž „Baraſon“ pod kapitanom Briede ſ amerikanské ſhorhoju ſ němſkej ſo nurjazej lóži pſchiblizi a jeje lóžnikow, kiž ſo we wodže běžachu a wo pomož proſchachu, jeneho po druhim ſefiſela. To bě na pſchecžiwo wſchém lóžnym, wójnskim a kſhesčijanskim ſaſadam.

S tehole podawka je widžecž, ſo ſendželczenjo ſ biblijie nicžo naſwulki njeſku, ſo je jich kſhesčijanstwo I u d a n j e, a ſo je jim móžno ſamźneho dobytka dla wſchě lepsche ſocžiſhce ſaduſhce. Tak ſu ſwoju čeſcž we ſwěcze ſhubili a ſebi ſa wěčny čaſh hańbu načzinili. Hacž je Kain ſa mordarſtvo wot Boha ſnamjo na čoło doſtał, ſo by ſ nim lóždeho, kiž jeho ſetka, na ſwój ſ njeſju wołaſy hréch ſedžbliweho činiš, tak ſu ſebi ſendželczenjo ſa mi ſnamjo napiſali, kiž jich ſnajomnych čini, a tole ſnamjo rěka „Baraſon“. J. K.

Wumjeňkar
abo
Hdžez ma wlohu, tam roſče.
Poſiedańczo ſa I u d,
po němſkim wobdželane wot dra. Pſula.

(6. poſkracžowanje.)

Něhdže pſecž lét po Michałowym pſchecžahowanju Handrij ſwojej žonje rjekny: „Ta bych rad chýl, ſo bychmoj ſo ſe starym ſaſo wujednaloj.“

Marscha njebě lenja a napominasche jeho: „Dži horje a roſpraj ſo ſ nim ſwěru; pſchetož to ſebi njemóžesč žadacž, ſo dyrbjal Michał ſ tebi pſchińcž.“

Ale Handrij ſo hiſhče ſtrachowasche. Taſo paſ ſo ſhma bližesche a ſkót rěſacž počazhu, ſaſtupi Marscha jedyn wjecžor, jako wjedžesche, ſo běſchtaj wón a Marja ſamaj, ſtruchla a ſatorhnena dō iſtwy, ſtaji rucžny ſorbik dele a praji ſtrachocžiſwe: „Macži, ja chých wam něſhto ſ hospodařſtwa pſchinjeſcž.“

Michał, ſo bojo, ſo mohla ſo Marja roſmiersacž a ſo krótko podžakowacž, wſa ſlowo a rjekny: „Dobre, Marscha! Ža ſo džakuju! Twój muž tola wo tym wě! Skradžu njeho niežo činiež njeſměſch.“

„Ně“, wotmolwi wona, „wón wě a je mje na to hnał.“ Wjele prajicž dale njemóžesche; tehodla bóry ſa ſa durje pſchi-maſche.

Michał ji hicž da ſ tými ſlowami: „Praj twojemu mužej dobyr wjecžor a ſo ſo rjenje džakujuemoj.“

To běſche prěni počzatk noweho ſjednocženja.

Wo ſhromadne wježne naležnoſcze ſo Michał wjele wjazhy njestaraſche. „Ža ſhm wumjeňkař“, rěkaſche ſ wjetſcha; „wucžińcze to ſhami.“ Na jedyn podawku paſ mam ſpomnicž, hdyž wón ſwoje wažne ſlowo pſchipoſoži. Husto je w měſtach a na wžach tak cžicho a měrno, kaž by proſtwa ſ 1. Timot. 2, 2 zyle wuſkýchana byla. Ssrjedž počoja paſ ſky njepſchecžel hawtowacž počina, a to husto pſchi najwjetžiſhich ſkádnosceſach. W Michałowej wžy mějeſche ſo zhrkej ſwuporjedžicž! Wožada paſ dyrbjeſche wulki džel wudawkov njeſcž. Tehodla bu jenu njedželu popoldnju ſkaſana, ſo bychu ſo doręčzeli, kelfo ſměje žadyn pſacie, kelfo woženja abo rucžneje ſlužby na kóždeho pſchiindže, a ſchtó budže twarjski miſctr.

Młody czeſbla wo wžy běſche ſebi na to myſlik. Dženža paſ widžesche, ſo drje ſ druhemu poúdžeja. Duž nětko na to zylé pſchedewſacže jara ſwarjeſche. Kunjež bě tak njekemſhny, ſo ſa zylé lěto do Božeho domu njeſtupi, dha tola najwjetſche ſlowo wjedžesche a wožasche: „Zyrkej je taſ doľho dobra byla, a budže hiſhče doľho dobra. To jeno pſchezo rěka: Dawajcze, dawajcze!“

Nichtó druhí nimale ſ ſlowu pſchińcž njemóžesche. Někotſi lóž ludžo a ſawiſtinizy ſobu hawtowachu. A to pſchedprawo wſchal maju džecži teho ſwěta, ſo móža bôle wołač ſylo Bože džecži. Tež w Jeruſalemje cži, kiž „kſchijui, kſchijui!“ wožachu, najwjetſche huby mějachu.

Woprawdžiwi pſchecželjo zhrkejje běchu ſatorhnjeni a ſtrachocžiwi; ſcholka njemóžesche ropot poſkuſhieč: w korezmje bě babylonſka měſcheinza. Počný ſtracha wón ſwojemu ſynej ſchepthy: „Běž kheřſje, ſawoļaj Michała; praj, ſo dyrbí božedla pſchińcž, dokež ſo tu wſcho mucži.“

Mjes tym ſo dale wožasche a hawtowasche. Nadobo paſ Michał ſaſtupi, kothž bě wſcho ſhonil. Wón dženža njeſdžesche ſkileñ; ſtróženje bě jeho ſrunalo. Stróženje mjenujz ſa dwoju móz. Hordych a naduthych wono poſkila; poſornych paſ wono runa, dokež wjedža, ſo je jich pomožnik ſiwy, a ſo ſo jeho kraſnoſež we ſlych čaſbach najjaſniſho woſjewja.

Taſo Michał ſaſtupi, pſchiwola jemu ſcholka: „Michale, praj wſchal, ſchtó ty měniſch wo wuporjedženju zhrkejje! Ty dže hiſhče ſo wožadže ſkuſhiesch, maſch khežu a bydlo tudy.“

Naſch starý ſapocža: „Hdyž dyrbí jedyn rěčecž, maja druhý mjeležecž; tehodla čiſche! ſměrom!“

Teho kheřtro ſtrut hłóž a ta hroſa, kotrūž wſchitz ſchec nim mějachu, dyri jim na hubu kaž plazawa.

„Bohu ſkorženo!“ rěčesche wón dale! „naſchi wóztojo ſu wěry a pjenjes doſez měli, rjanu zhrkej natwaricž, a ſu ji tež něſhto pola pſchipoſaſali. Želi ſo my ju nočzem ſorjedžicž a ponowicž, dha žaneho Božeho domu hōdni njekym. So žadyn ſwjavath džen wjazhy ſ wjezelej wutrobi ſwjetžicž njemóžem, to kóždy wě. Ma

kuibjach kuska, a wschudże tocžaze čerwje šobu předuja. Hdyž ſo paſthénja twari, dha ſo njepracheja wjelkow, hacž ſu ſ tym ſpolojom. Hdyž ſo khodník (pólny waſchtař) poſtaja, dha ſo tých, kotsiž role nimaja abo kotsiž na polach kradnu, njepracheju, hacž chzedža do teho ſwolice. Ně, wobſedžerjow pola a druhich ſprawných ludži ſo pracheja. A hdyž ma ſo na zyrki něſhto twaricž abo porjedzecž, dha ſo halle tých njepracheja, kotsiž ſe mſchi njekhodža abo Bože ſklowo wužmehuja. Tých ſo pracheja, kiz maja wutrobu ſa Boži dom a ſa Bože ſklowo. To dha nětko hnydom cžiúmy! Hloſujmy ſprawne; ja wopraſchju, a ty, ſchołta, hloſy napiſujesč. Tudy dha ſo pracha: Ma ſo twaricž abo niz?"

A duž ſo wón ſwojich starých pſcheczelow a towařichow pracheſche, kotrýchž kóždu nježelu ſemſchach widžesche. Jedyn kaž druhí wotmolwi: "Twaricž, twaricž"; teho runja tež Handrij.

Tsi ſchtvórczinh hospodarjom běchu ſo wuprajili a wſchitzu ſa wuporjedzenje hloſowali.

Na to Michał džesche: "Nětko halle ſo dale pracheč njeſtrjebał; wěž je wucžinena a wobſamkajena. Ale ja wěm, ſo je mjes wami druhimi hiſcheze někotryžkuli pſcheczel zyrki a lubeho ſklowa Božeho, kotrž by tež rad ſwoju dobru wolu wopokaſał."

Duž ſo wón wſchitlích hacž do poſlednjeho muža pracheſche.

Kiž ně prajachu, běchu napoſledku jenož pječzo mjes wjazh hacž ſchěſčdžesacž hospodarjemi. Taſko pak wſho překl a pódli džesche, dha czi woſtachu, kaž bých ſo poſadu býli.

Na podobne waschnie bu potom tež wſho druhe wucžinene ſchtož ſi wěžy ſluſhesche. Hdyž móžesč cžerta ſi prawym mjenom pomjenowacž, ma jeho móž kónz. Tehodla ſebi wón, hdyž ſi ludžimi wobſhadža, pječza rjane a woſebne mjenia dawa. Taſko bě Michał tym woſakam jaſnje roſestajal, cžehodla ſu pſchecžiwo wuporjedzenju rěčeli, a ſi hrubkej wutrobu jich pocžinanie ſi prahym mjenom pomjenowal: dha mjeſčachu, a w najlepšim rjedže ſo ta naležnoſć ſe kónzej dojedna.

Schołta ſhromadžiſnu ſa wobſamkajenu wupraji, a džechu domoj. Zeno czi pječzo njeſpolojni hiſcheze powoſtachu, stareho Hadama ſi někotryžmi ſchleńczkami palenza woſchewjejo, a harowachu na tých, kotsiž běchu dawno woteſhli .... Haj, »hdy by koſa dlěſchu wopuſh měla, dha by někotryžkuli wocži wubiša!!« .... Michała woni hrubeho člowjeka mjenowachu. Schto pak to wadžesche? Hdy budžiſche Goliat ſi kamjenjom we hlowje hiſcheze ſaharowacž mož, budžiſche Davita tež hrubeho člowjeka ſwaril. —

Tak ſo wumjeňkař 12 lět ſa woſadu starasche, a žohnowanje jeho cžinjenja na zylu wjež cžecžesche. Wo nim ſwědčesche luboſcž ſi Božemu ſklowu a ſi wěrnemu pōſnacžu mjes dorosčeñymi, kaž tež dobre waschnie mjes mlodými. Wo nim ſwědčesche někotryžkuli rjany ſchomik w ſahrodach. „Tón mam wot stareho“, prajesche wobſedžer ſwojemu hoſczej, kaž by stareho kóždy člowjek ſinacž dýrbjał.

Kaž pak ſchomiki do wječha roſčechu, tak ſo Michał ſi Mariju ſi ſemi poſhileſchtaj. To džé je roſdžel mjes člowjekom a ſchomom, ſo ſchom halle prave plody njeſe, hdyž je wulſi, člowjek pak, hdyž malý bycž pocžina. Se starym cželom ſo tež ſmutskowny člowjek pſchetož bôle pſched Bohom ponyža a pokorja. — Nasch Michał bu wo wžy cžim starschi, cžim pſchecželnivischi. W ſuchim drjewje ſo najwježelschi woheń blýſkota: w ſuchim cžele ſo najjažniſcha luboſcž horjeſche. Tež Handrij bu pſches nju pſchewineny. Scheste lěto po Michałovym pſchecžahowanju Marscha ſwoje džecži wo žnjach ſobu ſi Mariji ſejelesche. Džecži pak, wo wumjeňkarez wulſej dobročiwoſeži domach powjedajo, starých wutroby ſjednocžecž pomhachu.

Pſchichodnu ſhmu Handrij ſobu na wječorh khodžesche. Po prěnich wophtankach bu ſtobodniſchi a dowěrniſchi pſchecžiwo ſtarem. Wón zylu ſhmu ani jedyn ras njeſkomdži.

Taſko w měru ſhadjowanſki pſchecžachu, džesche Handrij ſi ſcholeži a proſchecžeho jeho: „Daježe mi Michałowe polo ſaſo dželacž. Njeſotpoſkače mje. To ſo mi ſluſcha a njebudžiſche ženje hinač býč dýrbjał. Ta čzu jo taſ derje cžinicž, kaž ſchtó druhí.“

Schołta ſi Michałom poręča. Tón nicžo pſchecžiwo temu njemějeſche, ſo wjeſelo, ſo bě Boža luboſcž wutrobu teho muža wobrocžila.

Taſko nětk ſaſo bôle ſe ſobu wobſhadžachu, Handrij Michałej rjekh: „Nano, ſi prawdu bých waſ proſhyl, ſaſo ſi nam do domu cžahnyč; ale wý drje jo tola nječinicž.“

„Ta ſo džakuju dobreho ſklowa“, wotmolwi Michał; „to je taſ derje, kaž by ſo ſtaſo. Ale mój ſmój ſo jow taſ ſwucžiſo, njemohloj tež ſwoje žiwenje pola waſ taſ dale wjescž. To ſam widžiſch.“

Po tym cžazu pſchetož pſchecželniva myžl mjes nimaj knježesche. Michał husto prajesche: „Wot teho cžaza, ſo ſhym ſi Handrijom w měre a poſku, je mi, kaž bých mož lóže do rowa hicž.“

(Pſchichodnje dale.)

Wſchelake ſi bliſka a ſ daloka.

* S Budetez. Wſchém pſchecželam Draždžanskich ſerbſkých ſemſchow ſo wosjewi, ſo ſi ſerbſke Bože ſlužby w ſchijznej zyrki w Draždžanach lětža na ſchěhovazých nježelach pſchipoſdnju 1/212 hodyn wotměja:

Nježelu Laetare, to je 2. haprleje;

1. nježelu po ſwiatej Trojizi, to je 25. junija;

13. nježelu po ſwiatej Trojizi, to je 17. septembra, a nježelu 2. adventa, to je 10. dezembra.

Wutrobnje ſo proſhyl, ſo cžyli starschi ſwojim džecžom a kóždy ſwojim ſnatym, kiž w Draždžanskej woſolinje bydla, porjad Božich ſlužbow ſobudželicž. *

* „Serbske Nowiny“ piſaja, ſo ſo ſarske měſtno we Lupoji w bližſhim cžazu ſi nowa wobſadži. Sa duchowneho do Lupoje pſchindže knies duchowny Mrbsak, kiž je tam hžom pſched doſhimi lětami jako duchowpastře byl. Duž doſtanje Lüpjanſka woſada ſaſo ſerbſkeho duchowneho. Tara je nimale lěto woſhrocžena byla. Pſchetož po jutrach ſańđeneho lěta pſchecžyli ſo knies farař Handrik do Klukſcha.

* Tež ſa duchowne ſastaranje jatych je ſo poſtarało. A cžim dlěje wójna traje, cžim nuſniſche bywa tole ſastaranje jatych. We wſchitlích krajach, w kotrýchž ſu jecži, džela tež licžba woſhobow, wſchitlím jatym polóženje jich cžejkeho woſuda pſchihotowacž. Tak n. pſch. wudawa ſwětly komitej ſchecžijanskeho towařiſta mlodženzow, kiž ma ſwoje ſydko w Genu, „Měžacžny poſoł ſa jatych“. Tónle poſoł je ſpiž ſi wobraſami wot 8 stronow. Najprjedy wulhadžesche w tſioch rěčach: we franzowskej, němskej a jendželskej rěči. Wot 1. oktobra ſem ſo tež w ruskej rěči wudawa. „Poſoł“ ſo we wulſej licžbe cžiſhči a ſo lehwan jatych w Němskej, Franzowskej a Jendželskej roſeſczele.